4. № 175.

...ТЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 175 (6365) | 1951 оной сентябриин 5, среда | Сэн 20 мүнгэн

Ашаг шэмэтэ хонидые олоор үсхэбэрилэе

СССР Союзай правительствын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол «1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони үсхэбэрилхэ ба ноohо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол гаргаhан байна. Тус тогтоолынь манай газетэдэ hаяхан толилогдоо. Энэ тогтоолоор республикын партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай болон колхозуудай урда гүрэн түрын удхашанартай тон шухала зорилго табигдаба. Мүнөө малай гээгдэнги hалбаринуудай нэгэн болоод байhан хони үсхэбэрилгэдэ эрид хубилалта хэжэ, хониной тоо толгойе тон түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень, илангаяа ноohо үгэлгыень, дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүд тогтоол дотор заагдаhан.

Большевистскэ парти, советскэ правительство болбол колхозуудай хониной тоо толгойн жэлhээ жэлдэ үдхэжэ, ашаг шэмэ үгэлгынь тасаряагүй дээшэлжэ байха ба хүнгэн промышленностьда шанартай ноohоной улам ехээр үгтэжэ байха ябадалда онсо анхарал хандуулна.

Хони олоор үсхэбэрилхэ, ашаг шэмэ үгэлгыень эрид дээшэлүүлхэ бүхы условинууд манайда бии. Гэбэшье, хони үсхэбэрилгэ хадаа манай малажалай гээгдэнги hалбари байhан хэбээрээ. Нарин, хахад нарин ба шэрүүбтэр ноohотой хониной тоое бүхы хэмжээгээр олошоруулха, бии байhан хонидой ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ олон аймагуудта, колхозуудта тоогдоногүй гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэ дээрэhээ тохёолдооб гэхэдэ, республикын хүдөө ажахын Министерство, ВКП(б)-гэй айкомууд, аймгүйсэдкомууд колхозуудта хони үсхэбэрилхэ тушаа зохихо анхарал табяагүй байшоо. Хони үсхэбэрилгэдэхи племенной хүдэлмэри муугай байдалда оронхой. Ветеринарна хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаhанай, хонидой культура багатайгаар үсхэбэрилгын эсэстэ зарим аймагуудай колхозуудта хамуу үбшэн мүнөө болотор усадхагдаагүй. Хониной байрануудые бариха, үбэлдэ хонидые бүдүүн, шэмэтэ концентрированнэ тэжээлээр хангаха ябадалда зохихо анхарал табигданагүй, зунай үедэ хонидые бэлшээридэ адуулга гүйсэдүүлагдаадүй.

Ноohо хайшалалган зохихо саг соо бэшэ, шанар муутайгаар хэгдэдэг дээрэhээ республикын колхозууд ноohо гүрэндэ тушааха түсэбөө жэлhээ жэлдэ дүүргэнэгүй. Ноohо хайшалалгые механизацилха ябадалай мууса дэлгэрүүлэгдэжэ байhан дээрэhээ ехэ хэмжээнэй ноohон дутуу хайшалагдажа, колхозуудташье, гүрэндэшье ехэ хохидол ушаруулагдана.

Хони үсхэбэрилгэдэхи эдэ бүхы дутагдалнуудые эрид шууд усадхажа, малажалай энэ шухала hалбарине тон түргэнөөр, бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ гээшэ республикын колхознигуудай шухалын шухала зорилго мүн. Энэ зорилгые бодотоор бэелүүлхын тула БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой гаргаhан тогтоол дотор үгтэhэн тодорхой заабарие заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэй. Эгээл тиигэбэл 1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони түргэнөөр үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар хараалагдаhан түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ шадаха байнабди.

Республикын түрүү колхозуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, солото хонишодой дүй дүршэл дээрэhээ харахада, хониие түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжонууд манайда бии. Тиин, эдэ арга боломжонуудаа зүбөөр, гүйсэдөөр ашаглан, шэн зоригтойгоор ажаллаха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ шухала.

Республикын бүхы колхознигууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаhан Хориин аймагай Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хандалга, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй бэшэгүүд манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдоо. 1951 ондо хони үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн тус колхозой гэшүүд өөhэдынгөө арга боломжонуудые хамтынгаа суглаан дээрэ хаража үзөөд, саашадаа хониие тон түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар тодорхой уялгануудые абажа, үүсхэлыемнай дэмжыт гэhэн уряалтайгаар республикын бүхы колхознигуудта, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаhан байна. Энэ патриотическа үүсхэлынь хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэжэ, халуунаар дэмжэгдэхэ, хони үсхэбэрилгые түргэдхэлгэдэ зохихо түлхисэ үгэхэ зэргэтэй.

Гүрэндэ ноohо тушааха түсэбүүдээ дүүргэhэнэй ба үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө колхозууд ехээр урмашуулагдажа, хонишодой бригаданuудта, малажалай мэргэжэлтэдтэ, аймгүйсэдкомуудай хүдөө ажахын таhагуудай ба бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэхэн хэмжээнэй шангууд үгтэжэ байха гэжэ республикын Министрнүүдэй Соведэй, ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол соо хараалагдана. Энэ хадаа бүгэдэниитэдэ халуунаар hайшаагдаха байна.

Хонидые типовой байрануудаар, үбhэ тэжээлээр гүйсэд хангаха, харууhалгыень hайжаруулан гуримшуулха, хонин ажалдахи хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха, хониной фермэнүүдтэ ажаллаха кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой гэжэ тус тогтоол соо заагдана.

Колхоз бүхэн хони үсхэбэрилгээр нарин нягтаар бодомжолhон түсэб зохёожо баталаад, тэрээнэйнгээ ёhoop ажаллаха болоно. Научно-шэнжэлэлгын зохихо эмхи зургаанууд, туршалгын станцинууд, хүдөө ажахын бүхы мэргэжэлтэд колхозуудта бүхы хэмжээгээрээ туhалха ёhотой.

Партийна, советскэ организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, колхозуудта хони олоор үсхэбэрилгын гүрэн түрын шухала удхашанарые колхозник бүхэндэ hайса ойлгуулха, түрүүшүүлэй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно.

Хони олоор үсхэбэрилжэ, гүрэндөө эрхим шанартай ноohо улам ехээр тушаадаг болохын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэе!

Орденууд ба медальнууд барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Д. Лобсанов Кяхтын аймагай ... зургаануудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгhөө орденууд ба медальнуудые hаяхан барюулба.

Правительствын үндэр хайра—... орден нүхэр Жамойда, «...тугай» орденууд нүхэд ...форов ба Макаров гэгшэдтэ барюулагдаа.

...10—10 хүүгэдые түрэhэн ба ...үлhэнэй түлөө шагнагдаhан олон үхибүүдэй эхэнүүд Василиса Ивановна Серебренникова, Агреппина Александровна Филимонова гэгшэд «Эхэ герой» гэhэн орденуудые ба медальнуудые, хүндэлэлэй грамотануудые нэрьемэ альга ташалга доро абаhан байна.

Шагналнуудые барюулhанайнгаа hүлээр нүхэр Лобсанов шагнагдагшадые амаршалhан ба Эхэ оронойнгоо аша туhын тула саашадаа бүри ехэ амжалтануудые түйлахыень тэдэнэртэ хүсэhэн байна.

В. Жигжитов.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Украинска ССР-эй колхознигуудба колхозницанууд, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Танда үгэhэн үгэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ, таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые (кукуруза, просо ба гречихэгүйгөөр) болзорhоонь урид 100,7 процент дүүргэээ гэжэ, баяртайгаар Танда элидхэнэбди.

Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб 101,3 процент дүүргэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үдэрэйхиhөө 71 миллион 726 мянган пүүд үлүү ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаад байна.

Украинын колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эдеэ хоолой гол шухала культура — шэниисэ тарижа ургуулхын тула ехэ оролдолго гаргаа, нёдондонойхиhоо 87 миллион 485 мянган пүүд үлүү ехэ, дайнай урда тээхи 1940 онойхиhоо 111 миллион пүүд үлүү ехэ шэниисэ гүрэндэ тушаагаа.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэhэн счёдуудаар колхозууд гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлhөөр.

Социалистическэ хүдөө ажахыгаа улам хүгжэхэ ябадалдань Советскэ Украинада ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын ба хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танай өөрынтнай үзүүлдэг үдэр бүриин анхарал оролдолгын ба угаа ехэ туhаламжын ашаар мүнөө жэлдэ таряа хуряалга болон таряа тушаалга үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ богонихон болзор соо ба бүри эмхигэйгээр үнгэргэгдөө.

Украинын колхозууд түрүүшынгээ уялгые — таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэээд, намарай тарилгада хэрэгтэй үрhэнүүдээр өөhэдыгөө бүрин хангаа, хабарай культурануудай үрhэ хаажа, фуражна, страховой ба бусад ниитын фонднуудые байгуулжа байна.

Агууехэ ород арадай ба Советскэ Союзай бүхы арадуудай хани барисаанай болон ахадүүгэй туhаламжын ашаар манай республикын хүдөө ажахы, арадай ажахын ба культурын ондоо бүхы hалбаринууд амжалтатайгаар хүгжэнэ гэжэ Советскэ Украинын ажалшад hайн мэдэнэ. Советскэ Союзай арадуудай сталинска хани барисаае бэхижүүлхэ ба хүгжөөн бадаруулха зорилгоор, Советскэ Украинын социалистическэ газар-таряалангай ажалшад советскэ арадай материальна ажана тэниглэн байдалые ба культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ тон шухала условинуудай нэгэн болоhон колхозуудай ниитын баялигые арбидхахын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Колхозно тосхоной ажалшад хүдөө ажахыдахи гол шухала зорилгые шиидхэхын — хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургаса нилээд дээшэлүүлхын, ниитын малай тоо толгойе түргэнөөр олошоруулхын, тиихэтээ хамта тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые нилээд ехээр дээшэлүүлхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байна. Томо колхозуудай үлүү hайн байhанай, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ механизаци үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлhэнэй, советскэ агрономическа наукын түйлалтануудые ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй ашаар Украинын колхознигууд ба колхозницанууд үндэр ба тогтууритай ургаса абаха, колхозуудай натуральна ба мүнгэн доходуудые ехэдхэхэ, ажалта үдэрэй түлөөhэ дээшэлүүлхэ, ниитын ажахые саашадань бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ, малай байрануд, уhа сөөрэмүүд болон уhалалгын түхеэрэлгэнүүд, колхозно электростанцинуудые барихын тулада хубаагдахагүй фонднуудай ургалта түйлана.

Украинын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болбол ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын, үбэлжэлгэдэ зорюулан мал ба шубуудаа тэжээлээр, байраар хангахын, мяха, hү, ноohо ба малажалай ондоошье продуктнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб гүйсэд дүүргэхын тула хүсэлэлгэ гаргажа байна.

Украинска ССР-эй Львовско, Тернопольско, Станиславская, Дрогобычска, Ровенско, Волынска, Измаильска, Черновицка ба Закарпатска областьнуудай залуу колхозууд нилээд ехэ амжалта түйлаа.

Большевистскэ партиин, Советскэ Правительствын ба нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай тон ехэ туhаламжада түшэглэн, тус областьнуудай колхозууд бата бэхеэр лэбжээ. эмхидхэлэй талаараа бэхижэжэ ба ниитынгээ баялигые арбидхажа байна.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска асари ехэ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Полинуудые хамгаалха ой модоной полосануудые тариха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Украинын урда зүгтэ коммунизмын асари ехэ барилгануудай нэгэн—Каховско гидроэлектростанциин ба Урда-Украинска каналай барилганууд амжалтатайгаар эрхилэгдэжэ байна. Манай республикын урда зүгэй гандадаг талануудые үндэр ургасата районууд болгохо тухай. анхарал оролдолгынтнай түлөө хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда Советскэ Украинын ажалшад үнэн зүрхэнhөө, сэдьхэлэйнгээ гүн сооhоо баясхалан хүргэнэ.

Украинын социалистическэ хүдөө ажахые саашадань hалбаруулан хүгжөөхэ тухайда большевистскэ партиин, Советскэ Правительствын ба нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай анхарал оролдолгоор зоригжоhон республикын ажалшад Каховско гидроэлектростанци, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай барилгые Танай тогтооhон болзор соо дүүргэхын тула ажалайнгаа хүсэлэлгэнүүдые зорюулха байна.

Украинска ССР-эй колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд оройн ороолhоной культурануудай, сахарна свёклын, хлопок-сырецэй, наран сэсэгэй, хартаабхын, овощьнуудай ба бусад хүдөө ажахын культурануудай хуряалгые амжалтатайгаар ябуулха ба тэдэниие гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхэ, намарай культурануудай тарилга, намарай ба хара парнуудые хахалалга саг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, тиин 1952 ондо үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэhэ hуури табиха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалаа эрхилэн, бүхы арадуудай аюулгүй байдалай ба эб найрамдалай түшэг тулгуури болоhон агууехэ Советскэ Союзайнгаа хүсэ шадалые бэхижүүлэн, Советскэ Украинын ажалшад манай социалистическэ Эхэ ороной бүхы ажалшадтай хамта, манай орон соохи коммунизмын байгуулалтада шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ байна.

Бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй баяр ба зол жаргалай тулада олон олон жэлдэ амар мэндэ ажаhуухыетнай, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда украинска арад үнэн зүрхэнhөө хүсэнэ.

Украинын КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь Л. МЕЛЬНИКОВ.

Украинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Д. КОРОТЧЕНКО.

СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Украинска ССР-тэхи түлөөлэгшэ В. КАЛАШНИКОВ.

Украинска ССР-эй хүдөө ажахын Министр Н. КАЛЬЧЕНКО.

Украинска ССР-эй совхозуудай Министр А. ВЛАСЕНКО.

Эб найрамдалай хэрэг илахал!

Байкалгосрыбтрестын, Рыбакколхозсоюзай, Байкалрыбводой ба загаhанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтарhан суглаан hаяхан болобо. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюци тухай тус суглаан дээрэ союзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр С. С. Собенников мэдээсэл хэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд шэнэ дай үүдхэжэ, жиирэй хүнүүдэй шуhа адхаруулжа байгаа американо-английска империалистнуудай бузар аашануудые элирүүлhэн, тэдэнэрые үнэн бодолто бүхы хүнүүдэй ба советскэ хүнүүдэй гэдэргэнь сохихо хүсэтэй байhан тухай омогтойгоор хэлэhэн байна.

—Американска империалистнууд эзэмдэлгын политика хэдэн олон жэлэй туршада ябуулна. Тиигэжэ, тэдэнэр тон ехээр баяжана. Эдэ бузар булайнуудые нуга дараха хүсэн дэлхэй дээрэ хүсэд бии,—гэжэ нүхэр Власова ехэ омогтойгоор мэдүүлбэ.

Мүн бусад хэдэн хүнүүд үгэ хэлэжэ, Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй резолюциие бүрин hайшааба. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдал баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиха кампанида бүгэдөөрэн эдэбхитэйгээр хабаадажа, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ хатуу сохилто үгэхөөр хэзээдэшье бэлэн байhанаа тэдэнэр харуулба.

Л. Андреев.

Нима ЦЫНГУЕВ

ГУЛАБХАА

Берлинhээ, фестивальhаа
бусаhан
Бурят басаган урдам байна.
hамнаhан үhэниинь алтаран
hалхинда хиидэн, надхан байна.

Орон бүриин үнэншэ арадта
Амаршалгын бэшэг абаашахаа,
Басаганай батахан мүрэ дээрэ
Баяртай hууна сагаан
гулабхаа.

Эсэхэ газардахагүйл хэзээдээ
Энэ—дэлхэйн ехэ аяншан,
Этигэмжэтэйхэн гар дээрэhээнь
Эршэ хүсэ залгана батадхан

—Эб найрамдалай гулабхаа!
—гээд
Эдир нүхэдөө дурдан табина.
Шубууханиинь агаар зүhөөд,
Шуумайн ошоно холын
оронуудта.

ЭРХИМ ТАРЯА—ГҮРЭНДӨӨ

КОМСОМОЛЕЦУУДАЙ КОМБАЙНОВА АГРЕГАТ

Ургаса хуряалгын урда тээ Хориин аймагай Үдын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо комсомолецуудhаа бүридэhэн комбайнова агрегат байгуулагдаа hэн. Хүтэлбэрилэгшөөрнь комсомолец Очир Хусаев гэгшэ томилогдоhон байгаа. Энэ агрегадай гэшүүд социалистическэ уялга абаhан байна.

Мүнөө энэ агрегат абаhан уялгаяа дүүргэжэ ябана. Тус агрегат үдэр бүри 14—15 гектар таряа hайнаар хуряана. Тиихэ зуураа 10 процент горючи алмана.

Агрегадай гэшүүд үдэр бүриингөө хүдэлмэриин дүн саг зуурын суглаан дээрэ хэлсэжэ, дутагдалнуудаа дары зайсуулдаг байна.

Б. Намжилон.

Таряа тушаалгын түрүүшүүл

Кударын аймагай колхозууд таряа хуряалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын ба гүрэндэ тушаалгые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые 70 процент дүүргэhэн «Комбайн» колхоз мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Мүн «Путь социализма», «Красная заря», Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгын үнгэрэгшэ 5 хоногой графигые үлүүлэн дүүргэээ.

И. Полякова.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаhан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

ИВОЛГЫН АЙМАГ:

ХРУЩЕВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **А. И. МИХАЛЕВ**, партийна организациинь секретарь **А. Д. КОБЫЧЕВА**).

МОЛОТОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Б. ЦЫДЕНОВ**, партийна организациинь секретарь **П. Н. ЦЫРЕНОВ**).

ЛЕНИНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **П. Э. ЦЫРЕНЖАПОВ**, партийна организациинь секретарь **Ц. Б. ДАШИЦЫРЕНОВ**).

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ТУШААХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

1951 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Гүрэндэ таряа тушаалга (проц.)
Иволгын	66.1
Зэдын	42,6
Заиграйн	29.6
Сэлэнгын	26,6
Тарбагатайн	26.4
Баргажанай	23,3
Курумканай	22.5
Байкало-Кударын	20,5
Кяхтын	19.0
Ториин	17.4
Кударын	13.2
Мухаршэбэрэй	12.5
Прибайкальска	12,0
Кабанскын	10.0
Бичурын	8.7
Хориин	7,4
Зэкаменай	5.7
Хэжэнгын	0.2
Яруунын	—
Түнхэнэй	—

Таряа hүниндөө сэбэрлэнэ

Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) комсомолецууд үдэртөө хүдэлмэрилhэнэйнгээ hүүлээр таряа тушаалгые түргэдхэхын тула hүниндөө таряа сэбэрлэнэ.

Эдэнэр нэгэ hүни 200 центнер таряа сэбэрлэжэ хатаагаа.

Л. Бондаренко.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Предприятинуудые haha саг соонь үбэлдэ бэлэдхэхэ

Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе эрхимээр угтаха тухай Улан-Удэ городой бүлэг предприятинуудай коллективүүдэй, республикын бүхы предприятинуудай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан хандалгые зүбшэн хэлсэлгэтэй дашарамдуулан манай Городской районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд шэнэ, дээшэлүүлэгдэhэн социалистическэ уялгануудые абаhан байна.

Гүрэнэй түсэб хадаа эбдэршэгүй хуули мүн. Промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэд хадаа предприяти бүхэнэй үйлэдбэриингөө түсэбые үдэр, hара ба квартал бүхэндэ бүхы номенклатураарнь дүүргэлгые хангаха, бүтээн гаргадаг продукциин шанарые hайжаруулха ба өөрынь үнэе хододоо химдаруулха уялгатай.

Үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэлгын амжалта ажалые зүбөөр эмхидхэлгэhээ нэн түрүүн дулдыдаха байна. Большевистскэ партиба Советскэ правительство хадаа предприятинуудай жэгдэ hайнаар хүдэлмэрилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Промышленна предприятинуудай жэгдэ hайнаар хүдэлмэрилхэ ябадалые хангаха шухала зүйлнүүдэй нэгэн хадаа тэдэнние үбэлэй үеын хүдэлмэридэ амжалтатайгаар бэлэдхэхэ ябадал болоно.

Тиимэhээ предприятинуудые үбэлдэ нарин нягтаар бэлэдхэлгэ болбол үйлэдбэриин программануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ арга нүхэсэл болоно.

Районой олохон предприятинууд үбэлэй үеын хүдэлмэридэ хүсэд hайнаар бэлэдхэжэ шадаа. Жэшээлхэдэ, Маслобаза (директорын нүхэр Хардаев, парторганизациин секретарь нүхэр Горонов) үбэлдэ хүсэд бэлэн болонхой. Тус база хадаа гэр байрануудтаа ехэ заhабаринуудые хэжэ дүүргээ. Гэбэл, гэрэйнь хананууд штукатурлаглаhан, полынь цементээр хушаглаhан, үүдэнүүдынь дулаалагдаhан, электропроводконь заhабарилагдаhан, паровой котел ба түлилгын паровой системэ гүйсэд заhабарилаглаhан байна. Гадна, хүдэлмэришэдэй байрын гэрнүүдэй жэжэ заhабаринууд гүйсэд дүүргэгдээ. 5 байрада пеэшэнүүдынь заhабарилагдаhан, полнуудынь шэрдэгдэhэн ба бусад хүдэлмэринүүд хэгдэжэ дүүргэгдэhэн байна.

Тус база хадаа үбэлэй үедэ хэрэглэгдэхэ түлишөөр гүйсэд хангагданхай. Автотранспорт ба мори унаань үбэлэй үеын хүдэлмэри хэхээр бэлэн болгогдонхой. Базын администраци хадаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадтаа түлишэ олохо ябадалдань ехэ туhаламжа хүргэдэг, мүн транспортшье үгэдэг байна.

Тэрэшэлэн телеграфна конторо (начальнигынь нүхэр Булдаев, парторганизациин секретарь нүхэр Романов) үбэлдэ мүн лэ hайнаар бэлэдхээ. 1951 оной түсэбэй ёhоор байрын фондын 4 объектнүүдые заhабарилха түсэбтэй байhан аад, 3-ыень заhабарилжа дүүргээд, hүүлшынхинь дүүргүүтэй байна. Телеграфын ба хүүгэдэй садай байрануудта жэжэ заhабаринууд хэжэ дүүргэгдээ. Үбэлэй үедэ хэрэглэхын тулада 400 кубометр түлеэ бэлэдхээд, тэрэнэйнгээ 80 кубометрыень шэрэжэ газаагаа оруулаагхай.

Гэхэ зуура, зарим предприятинууд үбэлдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэриие үшөөл hулаар ябуулна. Промышленна предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй ба партийна организацинуудай секретарьнуудай энэ хүдэлмэридэ анхаралаа багаар табидаг дээрэhээ предприятинуудынь үбэлдэ хүсэд бэлэдхэгдээгүй байhаар. «Восход» артель, Горпромкомбинат, хилээмэнэй № 1 завод үбэлдэ илангаяа муугаар бэлэдхэжэ байна. Жэшээлхэдэ, үбэлдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэриин график зохёоhон болобошье, «Восход» артель тэрэ графигаа сахинагүй. Энэ жэлдэ хоёр байра шэнээр бариха түсэбтэй аад, нэгыеншье бариагүй. 4 байра ехээр заhабарилха байhан аад, тэрэнэйнгээ сметые hая зохёожо байха юм. 7 байрада жэжэ заhабари хэхээр хараалhан аад, энэ хүдэлмэри эхилээгүй байhаар. Артель хадаа түлишэ бэлэдхэхэ талаар ямаршье хүдэлмэри хээгүй байха юм.

Горпромкомбинат (директорынь нүхэр Хацанов, парторганизациин секретарь нүхэр Турчанинова) 1951 ондо цехүүдэй ба комбинадай конторын хоёр дабхар байшан барихаар хараалhан ба тэрээндэ 702 мянган түхэриг гаргашалха байhан аад, тэрэ барилгынгаа техническэ документацишье зохёожо эхилээгүй байха юм. Гадна, парикмахерскада зорюулжа павильон бариха байhан аад, тэрэнние эхилээшьедүй байна. Комбинат хадаа цехүүд ба байрын гэрнүүдэй жэжэ заhабари хээгүй, түлишэ бэлэдхээгүй байhаар. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадтаа түлишэ бэлэдхэхэ ябадалдань туhалнагүй.

Предприятинуудые үбэлдэ бэлэдхэлгын иимэ хангалтагүй байhан ябадалые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба парторганизацинуудай секретарьнууд хадаа үйлэдбэриин түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлые, предприятинуудаа үбэлдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэритэй шадамараар зохилдуулан ябуулха зэргэтэй. Предприятинуудай партийна организаци ба дирекци хадаа предприятияа үбэлдэ бэлэдхэхэ нарин hайн түсэбтэй байха ба тэрэнээ haha саг соонь дүүргэхэ ёhотой. Тиихэтэй хамта, үбэлэй үедэ хэрэгтэй болохо түлишэ ба түүхэй эдүүдэй запасуудые байгуулгада онсо анхарал хандуулха шухала. Түлишэ ба түүхэй эд хадаа үбэлэй бүхы үе соо хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэгдэхэ ушартай.

Үйлэдбэриингөө программануудые районой промышленна предприятинуудай дүүргэхэ хэрэгтэнь, тэдэнние электроэнергеэр hаалгүйгөөр хангаха ябадал ехэ удхашанартай. Тиимэhээ городской электростанциин хүдэлмэрилэгшэд хадаа станцияа haha саг соонь үбэлдэ бэлэдхэхэ ба промышленна предприятинуудые үйлэдбэриингөө программые дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ шадахаар шухала хэрэгтэй электроэнергеэр хангаха зорилготой.

Партийна организацинуудай түрүүшын уялга хадаа промышленна предприятинуудые үбэлдэ бэлэдхэлгые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые болон албахаагшадые элсүүлхэ ябадал болоно. Энэ хадаа предприяти бүхэнэй үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхэhээ гадна, тэрэнээ үлүүлэн дүүргэхэ шухалын шухала условинуудай нэгэн мүн болоно

К. Карлов.
ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь.

Комсомолецуудай жэшээ

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой комсомольско организаци ургаса хуряалгын эхиlhэн үдэрhөө хойшо энэ хүдэлмэридэ колхозойнгоо залуушуулые элсүүлхэдэнь партийна организацидаа hайнаар туhална. Таряа хуряалгын хүдэлмэридэ ябаhан 17 комсомолецууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, бусад залуушуулые дахуулан ябадаг байна. Жэшээлхэдэ, жаткын машинист Григорий Сапунов нормоёо үдэр бүри дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Комбайнер Борис Давыдов 8 гектар таряа хадахын оронд 10—11 гектар хадана Комсомольско организациин (секретаринь И. Бачеев) үүсхэлээр ороohо сэбэрлэхэ ба хатаахын тулада hүниин воскреснигүүд үнгэргэгдэнэ. hүүлэй хоёр hүни үнгэргэгдэhэн воскреснигтэ 35 залуушуул хабаадажа, 270 центнер таряа хиидхэhэн ба 98 центнер таряа хатааhан байна.

Колхозой партийна организациин ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнь комсомолецууд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Анна Бурлуковская, Алексей Сапунов ба бусад олон комсомолецууд агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Мүн, газетэ уншаха ба «дайшалхы хуудаhануудые» гаргаха хэрэгтэ комсомолецууд эдэбхитэйгээр хабаададаг байха юм.

В. Гроссман.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой № 29 эхин hургуулида Баир Дугаржабон. Валя Подберезко гэгшэд түрүүшынгээ урогто hууна.

Д. Носовой фото.

Бурят дунда hургуулида

Сентябриин нэгэн. Үглөөнэй 8 час. Бурят дунда hургуулиин үндэр сагаан байшан тээшэ согтой солбон эдиршүүл бүлэг бүлэгөөрөө яаралтай гэшхэлнэд.

Уданшьегүй, энэ hургуулиин ута коридор соо hайндэрэйхеэр хубсалhан, улаан галстугуудые зүүhэн хүбүүд, басагад сугларба. Тэдэнэр ойро холын аймагуудhаа, мүн Агын, Усть-Ордын национальна округуудhаа ерээ. Тэдэнэр булта баяртай хүхюунүүд. Теэд, баярлангүй яахаб! Ерэхэдэнь hургуулиинь байшан ба байха гэрнүүдынь түгэс hайнаар заhабарилагданхай, уншалгын ба физкультурна залнууд, hуралсалай кабинедүүд шэнэдхэгдэhэн байба. hургуулиинь столово hайнаар хүдэлмэрилнэ. Түлихэ түлеэн ба бусад хэрэгсэлнүүд бэлэдхэгдэнхэй.

8 час 30 минутада hургуулиин уран гоёор шэмэглэгдэhэн коридор соо класс классараа hурагшад үглөөнэй линейкэдэ жэрылдэн зогсобо. Тус hургуулиин директор нүхэр Балтахинов 1951 — 1952 онуудай hуралсалай шэнэ жэлэй эхилhэнтэй дашарамдуулан hурагшадые амаршалба. Тэрэнэй удаа 8-лахи классай hурагшадай зүгhөө Мария Бабаева нигэжэ мэдүүлээ:

—Коммунистическэ парти, советскэ правительство, агууехэ Сталин багшамнай бидэнэр үхибүүд тухайда, hургуулинуудые бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ ябадалда угаа ехэ анхарал оролдолго гаргана, энэ анхарал оролдолгынь харюуда эрхим hайнаар hурахабди.

9 час боложо, хонхын жэнгирхэ соностоно. hурагшад классуудтаа таража, hууринуудтаа hууна. 8-дахи «А» класста орообди. Тэндэ БМАССР-эй hургуулинуудай габьяата багша, тус hургуулиинород хэлэнэй багша Кирилл Андреевич Олзоев hурагшадта заажа эхилнэ. Класс соо шэмээгүй. hурагшад ехэ анхаралтай, ханамжатайгаар багшынгаа хэлэхые шагнана.

Забhар боложо, багшанар канцелярида сугларба. hуралсалай шэнэ жэлдэ түрүүшынгээ урогуудые хэр эмхитэй hайнаар үнгэргэhэн тухайгаа тэдэнэр хөөрэлдэнэ. Энэ жэлдэ тус hургуули дүй дүршэл ехэтэй багшанараар хангагданхай.

— hургуулиин багшанарай коллектив hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха байhандаа найдана, — гэжэ hургуулиин директор нүхэр Балтахинов хөөрэнэ.

Р. Балданов.

ШЭНЭ НОМУУД

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл hүүлэй үедэ доороо дурсагдаhан номуудые хэблэн гаргаhан байна.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ:

Д. М. Мижидон. Бурят-монгол хэлэн. 1-дэхи класста үзэхэ учебник, 2-дохи класста үзэхэ мүн тиимэ учебник.

М. Н. Имехенов. Бурят-монгол хэлэн. 3-дахи класста үзэхэ учебник, 4-дэхи класста үзэхэ мүн тиимэ учебник.

Б. Б. Базарон. 2-дохи класста үзэхэ түрэлхи хэлэн.

Б. С. Санжин. 3-дахи класста үзэхэ түрэлхи хэлэн.

Д. М. Мижидон ба **Ц. Н. Номтоев.** Түрэлхи литература. 5-дахи класста үзэхэ хрестомати.

Г. Д. Дашицыренов. Түрэлхи литература. 6-дахи класста үзэхэ хрестомати.

Ж. Г. Гончиков. Түрэлхи литература. 7-дохи класста үзэхэ хрестомати.

А. В. Шестаков. 4-дэхи класста үзэхэ СССР-эй түүхэ.

В. А. Карпинский. 7-дохи класста үзэхэ СССР-эй Конституци.

Н. О. Шаракшинова, Д. М. Мижидон. 8-дахи класста үзэхэ түрэлхи литературын хрестомати.

Ород хэлэн дээрэ:

К. А. Олзоев. Ород хэлэн. Бурят-монгол hургуулиин 1-дэхи класста үзэхэ учебник.

И. В. Баранников. Ород хэлэн. Бурят-монгол hургуулиин 2-дохи класста үзэхэ учебник.

К. А. Олзоев. Бурят-монгол hургуулиин 5-дахи класста ород хэлээр уншаха ном.

Советско-францу[...] худалдаа наймаа[...] харилсаанууд ту[...]

1945 оной декабриин [...] франко-советскэ худалда[...] маанай Хэлсээнэй хүсэнд[...] гын болзоро дүүрэhэнтэй [...] рамдуулан, худалдаа на[...] шэнэ Хэлсээ баталха ту[...] сэзнүүд нэгэн талаhаа —[...] hээ Францида байгаа Посо[...] ба Торгпредствын, нүгөө [...] —Франциин Гадаадын Хэ[...] Министерствын хоорондо [...] үедэ Парижда болоhон [...]

«Худалдаа наймаанай [...] саанууд тухай ба С[...] Францида байгаа Худалд[...] маанай Түлөөлэлгэтэ [...] статут тухай ССР Союза[...] тельствын ба Франциин [...] тельствын хоорондохи [...] 1951 оной сентябриин 3-[...] лалгаар эдэ хэлсээнүүд [...]

Хэлсээн хадаа хоёр тал[...] рондохи худалдаа наймаа[...] далайгаар тамаралгын бү[...] далнуудай талаар нацда[...] таарамжатай ёhо журам[...] рилсан хангалсаха ябад[...] раална. Тус Хэлсээн С[...] Францида байгаа Худалд[...] маанай Түлөөлэлгэтэ [...] статудые мүн лэ тодорхо[...]

Хэлсээнэй хүсэндөө бай[...] зор 5 жэлээр тогтоогдоо.

СССР-hээ Францида бай[...] со ба Бүрин эрхэтэ Посо[...] Павлов ССР Союзай Пр[...] ствын түлөөлэлгөөр Хэлсэ[...] табиба, гадаадын хэрэгү[...] хилхэ Гүрэнэй Секретарь [...] рис Шуман французска [...] Хэлсээндэ гар табяа.

СССР-hээ Францида [...] Худалдаа наймаанай Түл[...] К. К. Бахтов Хэлсээ бата[...] советскэ талаhаа байлса[...] даадын Хэрэгүүдэй Ми[...] вын экономическа Департ[...] Начальник г-н Шарпанть[...] сад французска талаhаа ба[...]

ПОЛИНУУДЫЕ УhАЛХА [...] АРГАНУУД

Гидротехникын ба мели[...] Бүхэсоюзна научно-шэнж[...] институт газарай районууд[...] лалга хэхэ аргануудые [...] талаар олон жэлэй хүдэ[...] материалнуудые согсолбо. [...] болоод уhалагдадаг учас[...] дээрэ, рис тариха туршалг[...] дүнгүүдые харуулаа. Энэ [...] рые ургуулха юрын арга [...] лэхэдэ, рисэй таряалан [...] бүхы үе соогоо уhанда бай[...]

Грозненско бороонoй [...] шэнжэлэлгын станци үе [...] уhалалга хэhэнэй ашаар, [...] hаа 50 центнер рисэй ург[...] ряагаа. Сезон соо гектарт[...] доо 5 мянган кубометр уh[...] гашалагдаhан байна.

Узбекистанай ба Азерб[...] най хэдэн олон колхозуудт[...] чатнигые бороогоор уhалха[...] холтой туршалга хэгдээ. [...] даа бороздагаар бэшэ, хар[...] сасаха машинаар уhалhан [...]

Иимэ аргаар уhалхада [...] хин шахуу бага уhан гарг[...] лана гэжэ туршалга х[...] тиихэдэ ургасань доошолоо[...] рин нилээд дээшэлhэн [...]

Коммунизмын агуухэ баригануud дээрэ

ЕХЭ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ЭХИНДЭ

hая сабшагдаад, hайханаар анхилан байhан үбhэнэй сомоонууд шоссейн, түмэр замай хажуугаар мантайлдажа, тарянай захада ургаhан талын сэсэгүүд ялалзажа hаяхан харагдадаг бэлэй. Шудхамал бронзо шэнгеэр толотоhон обоо таряан мүнөө хүнэй нюдэ баясуулна.

Крымэй таланууд жэл бүри иимэ баян ургасатай байдаг hай!

Нижегорско районой эрхим комбайнер Василий Набиркин түрүүшын табан хоног соо хоёр мянга хахадhаа үлүү центнер таряа хуряаба.

Набиркинай комбайнhаа таряа зөөхые шофёр Аким Маленкодо колхозой правлени даалгаhан юм, теэд тэрэ нилээд тухашараа бэлэй. Үдэр бүхэндэ 30, заримдаа 35 хүрэтэр рейс тэрэ хэдэг байгаа.

Колхозойнгоо амбаарнуудай түргэ түргөөр ороohо таряагаар дүүрэхые харахадаа, урмашажа ябаhан таряашан эсэхэ сусахаяа мэдэнгүйгөөр эршэмтэй шангаар ажаллана. Василий Набиркин ба Аким Маленко гэгшэдэй шэн габьяатайгаар хүдэлмэрилжэ байhан Желябовай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин полинууд дээрэ бүхы колхозникуудай хүдэлмэри урашатай hайнаар бүтээгдэнэ.

Бороогүй, халуун hалхитай хэдэн жэлнүүдэй hүүлээр крымскэ хойто талануудта ёhоорхон ургаса ургаба. Үшөө нэгэ багахан саг үнгэрэг, Желябовай нэрэмжэтэ мүнөө колхозшье сагай уларилай ямаршье байгаа hаань, үндэр баян ба тогтууритай ургаса хуряажа абадаг болохо юм. Тэрээнэй газар дээгүүр Днепрын амидаралта уhан урдахал.

Үдэр hүнигүй хүхюу шуугяатай байhан желябинска молотильна тогуудай нэгэн дээрэhээ харахада сагаан брезент майханууд ехэ элеэр харагдана. Тэндэ хурлагдаhан шэниисын участок дээрэ газарай хүрьhэ шэнжэлхэ гэжэ малтаhан элдэб гүнзэгытэй хэдэн нүхэнүүд, уhанай бочконууд, приборнууд, инструментнүүд, баллонууд харагдана. Тэндэ шэнжэлэгшэд хүрьhэ шэнжэлнэ.

Геологиин министерствын Урда-Крымскэ экспедициин Джанкойско партиин шэнжэлэгшэд эндэ өөhэдынгөө харюусалгатай вахтада ажаллана. Эдэнние дүй дүршэл ехэтэй геолог Ксенья Васильевна Львова хүтэлбэрилнэ.

Шэнжэлэгшэд!.. Урдань үзэгдөөгүй далайсатайгаар орон дотороо шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй хэгдэхэ хэрэгтэй болоходо, эгээл hүүлэй hаранuудай туршада энэ хүндэтэй хүдэлмэри олоной професси болобо.

Инженер—гидрогеолог Герман Михайлович Исаевай хүтэлбэрилдэг үсөөхэн хүнүүдтэй отрядые абажа үзэе. Отрядай ахалагша коллектор Тамара Галанина hаяхан комсомолой горкомдо бүридхэл эрхилдэг, Зина Бойко хадаа түмэр замай техникумдэ hурадаг, Дина Лабутина оёдолой фабрикада хүдэлмэрилдэг, Людмила Пересторонина штукатураар ажалладаг байгаа. Агуухэ сталинска барилгада хабаадалсаха гэhэн патриотическа хүдэлөөнэй эхилхэдэ, тэдэнэр булталаа коллекторнуудай курсада ороо hэн.

Хээрын, аянай хүдэлмэриин условидо дадалга, профессиональна дүршэлшье тэдэнэртэ байгаагүйнь мэдээжэ. Теэд, түсэбэй ёhoop 4 туршалга хэхэ байhан аад, июнь hарада шэнжэлгын хүдэлмэридэ гараhаар 9 туршалга хэhэн байна. Газарай хүрьhэ шэнжэлхэ гэжэ малтаhэн нүхэнүүдыень уhаар дүүргэдэг залинга аадаршье, сагай уларилай бусадшье хашалангууд тэдэнэй хүдэлмэриин темпые hуларуулжа шаданагүй, тэдэ басагад шэн габьяатайгаар ба зоримгойгоор ажаллана.

Гидрогеологическа шэнжэлэлгые инженер-гидролог Леонид Илларионович Данилевич хүтэлбэрилнэ. Каналаар уhалагдаха газарнуудые хараалха талаар экспедициин ажал хүдэлмэриин түрүүшын үри дүнгүүд тухай хүнүүдтэ урматайгаар хөөрэнэ.

Шэнжэлэн бэдэрэлгын хүдэлмэри хэдэг хүнүүд апрель hараhаа эхилээд 3400 погонно метр газар малтаhан байна. Экспедициин жэлэйнь түсэб—4407 метр байгаа. Тиигэжэ жэлэйнгээ түсэб гурба hара хахад соо 80 процент шахуу дүүргээ.

Газарай хүрьhэн доро ямар шанартай уhанай хэр гүнзэгыдэ байhанние мэдэхын түлөө, геологууд 1750 квадратна километр газарта шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ юм. Тэрэнэй 600 квадратна километр газартань шэнжэлэлгын хүдэлмэри мүнөө хэгдээд байна.

Эдэ тоонууд ойлгосогүй байна гэжэ боломоор. Гэбэшье, каналые баригшадта хэрэгтэй элдэб мэдээнүүдые түргэнөөр бэлдэхын тулада трассада гараhан советскэ хүнүүдэй ажалые тэдэ мэдээнүүд тодорхойгоор харуулна.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай баригдаха газарынь мүнөө хараалагдажа байна, эдэ каналнуудые баригшад ерэхэ жэлэй хабарhаа эхилжэ, өөhэдынгөө хүсэтэ техникые эндэ гаргаха юм. Хэды инженернүүд, техникүүд, геологууд, топографууд, геодезистнүүд, буровой мастернууд, хүдэлмэрилэгшэд, врачууд, шофёрнууд, трактористнууд, пилодууд трассын хэгдэхэ замые гарганаб!

Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй Ленинградска университедэй географическа экспедици hаяхан Крым ерэжэ, хүдэлмэрилжэ эхилбэ Агуухэ барилгада туhалхаяа эрмэлзээн. Грузинска ССР-эй наукануудай Академиин барилгын хэрэгэй институт Крымэй ба Украинын урда талануудай нютагай материалнуудhаа хүнгэн бетон ба түмэр бетон хэхын тулада научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна. Барилгын материалнуудые шэнжэлхэ ябадалда хэрэгтэй зүйлнүүдые Крымhээ Грузи эльгээбэ.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые баригшад творческо хани харилсаатайгаар хүдэлмэрилхэ тухай договорые Украинын архитектурын Академиин научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллективтэй баталhан байна. Эрдэмтэд хадаа каналнуудай барилгын архитектурна түхэлые тодорхойлгодо, трасса шадар баригдаха ниитын ба гэр байрын байшангуудай проектнүүдые зохёолгодо, шэнэ тосхонуудта модо тариха хэрэгтэ, барилгын шэнэ материалнуудые оложо хэрэглэлгэдэ хабаадалсаха юм.

Ленинградска санитарно-гигиеническэ медицинскэ институт хадаа санитарно-эпидемиологическа талаарнь трассын районуудые шэнжэлхэ гэhэн зорилготойгоор комплексно экспедици Крымдэ эльгээбэ.

Мүн СССР-эй наукануудай Академиин Крымдэхи филиал хадаа нютагай барилгын материалнуудые хэрэглэхэ талаар Хойто-Крымскэ каналай барилгашадта зорюулагдаhан заабаринуудые бэлэдхээд, мүнөө бусад хэдэн асуудалнуудые шэнжэлжэ байна.

Крымэй талануудта шэнжэлэлгын партинуудай хүдэлмэрилжэ, газарай хүрьhые метр метрээр шэнжэлэн үзэжэ байхада, Джанкойдо барилгашадай шэнэ городок ургажа байна. Барилгын эдэбхитэдэй hаяхан болоhон по[...] ажахын зүблөөн дээрэ Ур[...] раинска ба Хойто-Крымск[...] налнуудые барилгын Глав[...] равлениин начальник [...] Ефимович Бочкиной д[...] тоонууд тухай hануулхада, [...] байна:

—Каналнуудые барилга[...] мянга үлүүтэй хүн хаба[...] юм. 3 миллион кубометр [...] тэй, имагтал бетонно (а т[...] тонно хүдэлмэри хэгдэхэ. 6[...] лион кубометр тухай газар[...] ха, тэрэ тоодо уhалалгын [...] хэхэ хүдэлмэри хэгдэхэ.

Хэдэн жэлэй туршада [...] үлүүтэй элдэб барилганууд[...] тоодо арбаад томо хүр[...] 20 плотинанууд, 10 труб[...] бариглаха юм.

Джанкойско барилгын [...] на № 11 управлениин шт[...] шнгууд, шулуушад, дарх[...] инженернүүд эдэ тоонуудые [...] мэдэхэ юм Угаа ехэ маш[...] трассын хүдэлмэринүүдэй [...] hээр эхилхэдэнь, барилгаш[...] бүхы хүсэ шадалаа эрш[...] хүдэлмэрилхэ гэжэ тэдэнэр [...] мэдэнэ.

Экскаваторнуудай байра[...] тогаражтай, мастерскойто[...] риально-техническэ склад[...] түмэр замууд ба шоссейн[...] нуудтай Хойто-Крымскэ к[...] барилгын промышленна п[...] үдэрhөө үдэртэ ургана. Б[...] шадай байха шэнэ гэрнүүд[...] дэнэ.

Каналай гол барилга[...] баригдажа эхилхэ үдэрынь [...] бо.

Евг. Попо[...]

...мтэ хүнүүдые харюусалгада хабаадуулха

...айн аймагай колхозууд ...бэлэдхэлэй хүдэлмэри хоёр ...турша соо ябуулжа байна. ...сабшалга, силос даралга ба ...һата тэжээл бэлэдхэлгые ...дхэхын тула Заиграйн аймагай ...хүтэлбэрилхы органууд энэ ...оо олон хэмжээ-ябуулгануу... ...нгэргэһэн байха юм. Тиигэ..., бэлэдхэгдэһэн тэжээлынь ...га. Сентябриин 1-эй мэдээ... ...үбһэ һурилхэ түсэбынь миил ...роцент дүүргэгдэһэн байба. ...алга һурилэлгэ хоёрой хоо... ...угаа ехэ забһар гаранхай.

...хэдэ силос дараха түсэб ...оо 25 процент дүүргэгдэһэн ...юм. Аймагай колхо... ...набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ...өө миил 48 процент дүүргэээ. ...энэшье тоонь һэжэглэхээр. ...гэхэдэ, зарим колхозуудай ...бэрилэгшэд аймагай хүдөө ...ын таһагта худал мэдээ хүр... байгаа. Жэшээнь, Дээдэ...ын сельсоведэй Мологовой ...жэтэ колхозой тариаанжа... ...-дэхи бригадын бригадираар ...мэрилһэн, мүнөө тоо бүрид...э Доржиев гэгшэ колхозой ...енидэ саг үргэлжэ худал мэ...үргэдэг байшоо. Энээндэ жэ...болгон иимэ баримта харуу... ...июлиин 9-дэ Доржиев 255,4 ...набшаһата тэжээл бэ...эгдээ гэжэ мэдээ хүргэ...инь үнэндөө шалгаад үзэ... ...13,9 тонно байгаа. Авгус...5-да 2185 центнер үбһэн бэлэд...ээ гэжэ хэлэһэниинь шалгаад ...эдэ 1799 центнер байгаа.

...н «Улаан Эрхирик» колхозой ...нажалай № 5 бригадын бри... ...Цыремпилов 84 тон... набшаһата тэжээл бэлэдхээбди ...августын 5-най мэдээндэ оруулаа. Теэд үнэндөө 12 тонно байба. Мүн 200 гаран центнер үбһэ бэлэдхээбди гэжэ үлүү мэдээ хүргэһэн байна. Иимэрхүү худал мэдээ хүргэһэн ябадал Маленковой, Энгельсын ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ. Иигэжэ гүрэнииие зэрюута мэхэлхэ һанаатайгаар худал мэдээ үгэһэн Доржиев ба Цыремпилов гэгшэд прокуратураар хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаа. Мүн эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Дондуков (Маленковой нэрэмжэтэ колхоз), Аяндуев (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз) ба Базаров (Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз) тэжээл бэлэдхэлгээр худал мэдээ хүргэжэ байһанайнгаа түлөө партийна харюусалгада хабаадуулагдаа.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд иимэ гүрэндэ харша ябадалтай эрид тэмсэхын орондо зарим хожомдонги хүтэлбэрилэгшэдэй үгэдэ орожо, өөһэдөө гүрэнииие мэхэлхэ замда оролсоһон байха юм. Жэшээнь, аймагай хүдөө ажахын таһагай агроном—кормовик нүхэр Цындыжапов гэгшэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо бэлэдхэгдэһэн набшаһата тэжээлые нойтоор хэмжэжэ абаһан байха юм. Тэрэшэлэн аймагай хүдөө ажахын таһагай главна зоотехник нүхэр Башинов Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо бэлэдхэгдэһэн набшаһата тэжээлые нойтоор хэмжэжэ абаха гэжэ заабари үгэһэн байгаа. Энэнь юундэ хүргөөб гэхэдэ, аймагай олон колхозуудта нойтоор хэмжэһэн набша намаань һүүлдэ хатаад байхадаа тон бага болоһон байна.

Аймагай партийна ба советскэ, хүдөө ажахын органууд иимэ мэдээ үгэжэ гүрэнииие, колхозоо мэхэлдэг хүнүүдтэй эрид тэмсэхэ ёһотой.

И. Балуров.

Адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэбэ

...нгын аймагай Карл Маркс... нэрэмжэтэ томодхогдоһон ...зой мориной-товарна фермэ ...шань Раднажап Бадмаев) ...мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбөө 100,8 процент дүүргэә. ...э жэлдэ тус фермынхид 171 ...абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна. Энэ фермын ...н 7 һүрэг болгогдонхой, мүнөө ...бэлшээридэ адуулагдана. Шэмэтэй һайн ногоотой Ехэ-Булак, Талын-Булак, Нараста, Булгашын-Хунды гэжэ нютагуудта колхозой адуун һүрэг бэлшээгдэн таргалуулагдажа байна.

Республикын эрхим адуушад Жалсан Санжиев, Даши Жапов, Цэлэн-Еши Мунксжапов гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабарита адуугаа таргалуулна.

В. Бадашкеев.

1687 гектарай үбһэ сабшаба

...нгын МТС-эй самоходно ...осилкын машинист Ц. Батоцыренов абаһан уялгаяа амжалтайгаар дүүргэбэ. Республикын ...нистнуудай мүрысөөндэ оро... 1000 гектарай орондо, 1500 гектарай үбһэ сабшаха уялга тэрэ ...һан юм.

Нүхэр Батоцыренов августын 20 хүрэтэр 1687 гектарай үбһэ сабшаһан ба 314 килограмм горючи алмаһан байна. Тэрэ мүнөө зеленко сабшаха зуураа, үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Ц. Дамбаев.

Гүүн бүриһөө унага абажа түлжүүлбэ

...н жэлэй турша соо Даши ...енович Ухеев гэгшэ «Память ...ича» гэжэ түрэл колхоздоо ...хэн) адуушанаар хүдэлмэрил... ...бана Даалгабарита ажалдаа ...оролдосотой һайнаар хандажа, адуунайнгаа тоо толгойе олошоруулна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Ухеев 30 гүүнһээ 30 унага абажа түлжүүлээ.

Д. Петров.

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Улан-Удын махоркын фабрикын коллективэй гэшүүд (директорынь нүхэр А. Е. Васильев) Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэдхэхэ байна.

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые тэдэнэр зүбшэн хэлсээд, тэрээнтэй һайнаар танилсажа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, август һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэә.

Ц. Жапова.

Эршэтэ ажал

Эрийскэ леспромхозой модошод Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ барандаа ороо. Тиин модо бэлэдхэхэ 1951 оной түсэбые нүхэр Сталинай түрэһэн үдэр—декабриин 21 хүрэтэр дүүргэжэ, ажахын жэлэй эсэс хүрэтэр 12 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрэхэ уялга абаад, тэрэнээ эршэтэ ажалаараа дүүргэжэ эхилээ.

Модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэдэг «Улентуй» гэжэ участогай коллектив мүнөө дээрээ социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Үдэрэйнгөө нормые 1.5—2 дахин дүүргэдэг стахановецууд эндэ олошоржо байна

Д. Очиржапов.

Мүрысэгшэд олошорно

«Кооптруд» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые энэ оной ноябриин 1 хүрэтэр сүм дүүргэжэ, 75 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үгэхын түлөө Октябриин урда тээхи мүрысөө бүри хүсэтэйгөөр бадаруулна.

Нүхэд Емельянов, Павлуцкий, Гусляков, Кушнарёв, Журавлёва, Архипов болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 145—185 процент хүрэтэр дүүргэжэ, энэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябанад.

Л. Виневич.

Түсэбөө 118 процент дүүргэбэ

Сэлэнгын аймагай Тамчын сельпогой № 3 отделениин магазин (продавецынь нүхэр Жанчиков) эд бараанай эрьесын һарынгаа түсэбые 118 процент дүүргэн, Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ сельпогойнгоо коллектив соо түрүү һуури эзэлбэ. Нүүдэл худалдаа наймаа үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар энэ амжалта нүхэр Жанчиков туйлаһан байна.

Уялгаяа дүүргэхын түлөө

Судно-заһабарилгын заводой коллективэй гэшүүд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо жэлэйнгээ түсэбые нүхэр Сталинай түрэһэн ойн үдэр—декабриин 21 хүрэтэр сүм дүүргэхэ уялга абаа. Энэ хүндэтэй уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө мүрысөөн тэдэнэй дунда үргэнөөр дэлгэрбэ.

Жэшээнь, механическа цехын коллективэй (начальнигынь нүхэр Т. В Андреев) гэшүүн бүхэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Фрезеровщигууд нүхэд Хохриков, Ткачук ба бусад үдэрэйнгөө нормые 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг боложо, августын түрүүшын хахадай дүнгөөр Хүндэлэлэй доскада тэдэнэр бэшэгдээ.

Слесарьнууд нүхэд Григорьев, Ершов, Воропаев гэгшэд даалгабаринуудаа һара бүри 180 процент дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаад, мүнөө тэдэчээ үлүүлэн дүүргэнэ. Тиин хоёрзуутанай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Мүн модо үйлэдбэрилгын цехын коллективэй (начальнигынь нүхэр П. Р. Мостовской) гэшүүд тус тустаа дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Модошо дархан нүхэр Куклин һара бүриингөө нормые 150 процент дүүргэнэ

Тэрэшэлэн котельнэ цехын (начальнигынь нүхэр В. М. Рыжук) хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудаа хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Тус цехын колллективэй бригаданууд хоорондоо мүрысэнэ.

Нүхэр М. М. Карповай хүтэлбэрилдэг бригада Октябрьска революциин 34 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр №№ 62 ба 63 баржануудай бүхы заһабарии дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө энэ бригадын хүдэлмэришэд эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө даалгабарии 180 процент дүүргэнэ.

Мүн 8 хүнһөө бүридэһэн тус цехын нүхэр А. С. Левагинай хүтэлбэрилдэг бригада заһабарилгын хүдэлмэрии хурдан темптэйгээр ба һайн шанартайгаар хэнэ. Үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент хүрэтэр дүүргэгшэд эндэ үдэр бүри олошорно.

Тиихэдэ, нүхэр Зайцевай толгойллог бригада листовой буладаар заводой коллективүүдые дүүрэн хангахаһаа гадна, судный корпус таблалгаар үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Тус заводой коллектив Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэдэй нэгэн байһан тулада, энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Ж. Цыренова.

Модошодой амжалта

Ой модоной промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэдэй салингай шэнэ системые республикын модошод халуунаар һайшаагаа. Тус системые бэелүүлһэнэй ашаар модошодой ажалай бүтээсэ ехээр дээшэлжэ, тэдэнэй салин ехэ болоо.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ барандаа ороһон Шулуутайн леспромхозой модо ашаалагшадай ажалай бүтээсэ эрид дээшэлһэн байна. Хэрбээ май һарынгаа даалгабарии 134 процент дүүргэһэн байгаа һаа, июль һарынхияа 220 процент дүүргэбэ.

Тус леспромхозой нүхэд В. Бессмертный, Г. Гусляков, Н. Герасименко гэгшэдэй болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданудай модо ашаалагшад үдэрэйнгөө нормые 160—200 процент хүрэтэр дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэй абадаг салингай хэмжээ дээшэлээ. Энэ леспромхозой шофёрнууд барандаа нормонуудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Шофёрнууд А. Костин, И. Бондарев, И. Гулин, Михаил Титов, А. Филатов гэгшэд хоёрзуутан болонхой.

О. Дамдинов.

Удын бассейндэ модо урадхуулга дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Михаил Литвиневэй комсомольско-залуушуулай бригадынхид ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө эрхим бригада гэһэн вымпелдэ хүртэһэн байна. Тус бригадын гэшүүн Валентина Цыренжапова үдэрэйнгөө даалгабарии хододоо 180 гаран процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Цыренжапова вымпелэйнгээ хажууда байна.

Л. Юрловэй фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Газетэ захилгые муугаар эмхидхэнэ

Ажалшадай дунда хэблэл һайнаар тарааха гэһэн ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй шиидхэбэри Хэжэнгын аймагта тон муугаар бэелүүлэгдэнэ. Аймагай олохон колхозууд оройдоо хэдэхэн экземпляр газетэ, журнал захинхай. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо «Бурят-Монголой үнэн» газетэ миил 19 экземпляр, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 13 экземпляр тараагдаһан байна

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (партийна организациинь секретарь нүхэр Ш. Гомбоев) ажалшадай дунда хэблэл тараaха асуудалда зохихо анхарал хандуулнагүй. Тус колхоз аймаг соогоо эгээн томо ба бурят гэшүүдһээ бүридэһэн колхоз юм. Теэд, эндэ «Бурят-Монголой үнэн» газетые оройдоо 3—4 хүн захина, гадна колхозой хүтэлбэрилэгшэд колхознигуудай дунда газетэ, журналнуудые тараалгаар ямаршье хүдэлмэри эмхидхэнэгүй. Тиимэһээ бригаданууд ба фермэнүүд дээрэ ажалладаг колхознигууд нэгэшье экземпляр газетэ, журнал абанагүй.

Мүн Молотовой ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

«Союзпечатиин» таһагай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Омбоева хэблэл тарааха талаар ажалшадай дунда юушье хэнэгүй. Нүхэр Омбоева партийна эхин организацинуудтай ямаршье холбоо барисаагүй юм. Тэрэ хадаа аймагай колхозуудаар ябанагүй.

Зарим колхозууд тусхай почтальонгүй дээрэһээ бэшэг, газетэ 15—20 хоногоор хожомдожо абадаг байна. Энэ байдал Энгельсын ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Мүн аймагай партийна, советскэ органуудай ба эмхи зургаануудай зарим хүдэлмэрилэгшэд «Бурят-Монголой үнэн» газетые захинагүй.

Саашадаа энэ дутагдалые усадхахын тула ВКП(б)-гэй айком зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Б. Шаралдаев.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэгдэһэнэй һүүлээр

„БАРИЛГАДА ХЭРЭГЛЭХЭ МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ХААНАҺАА АБАХАБ"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон статья соо Баргажанай аймагта барилгын материалнуудай худалдагдадаггүй дээрэһээ энэ хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байһан тухай хэлэгдэһэн юм.

Заагдаһан баримтануудые шалгажа, хэмжээ абахынь тула тус статья Бурмонкоопсоюзай правленидэ эльгээгдэһэн байна.

Статья соохи баримтануудай зүб байһаниинь шалгалтаар тодоржо, тэндэхи магазинуудай дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдэй абтаһан тухай Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Леонов манай редакцида мэдээсэбэ. Барилгын материалнууд Баргажанай аймпотребсоюзда эльгээгдэһэн байна.

„ХАРЮУСАЛГАГҮЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ҮРЭ"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын августын 10-най номерто толилогдоһон юм. Тус статья соо Торийн аймагай олонхи һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые хангалтагүйгөөр ябуулжа байна гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

АймОНО-е даагша нүхэр Олзоевой манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодороо. Тус статья аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхахын тулада тусхай хэмжээнүүд абтаа.

Доодо-Торийн дунда һургуулиин директор нүхэр Баранниковта ба Дээдэ-Торийн эхин һургуулиие даагша нүхэр Балдановада аймОНО-гэй приказаар административна зэмэ хохёдоо.

Соломын узуурта лущени хэлгэ ба намарай пар хахалалга

...най республикын колхозууд ...ажахын эгээл харюусалгатай ...хүдэлмэри ябуулжа байна. ...хуряалга ба гүрэндэ тариа ...алга ябуулхатаяа хамта на... ...тариа тарижа ба соломын ...рта лущени хэжэ, мүн ерэхэ ...й тарилгын үндэһэ һуури бо... намарай пар ба хара пар ...лжа байна.

...данги байһан энэ жэлэй та... ...не үнгэргэлгэ дээрэһээ хараад ...дэ, намарай пар хадаа хаба... тарилгые богонихон болзор ...амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ ...удхашанартай байгаа. Тиихэдэ ...арай пар гээшэ тарилгын ургаса ...нилээд дээшэлүүлдэг байна.

...нэ намарай түрушала колхо... болон МТС-үүд ерэхэ хабар ...ргдаха бүхы культуранудай ...айда бултандань намарай ...хахалжа бэлдэхэ ёһотой. Ха...хахалаад тариха гэжэ нэгэ... гектар газар үлөөгдэхэ ёһо...

...марай пар хахалхада агро...ическэ иимэ шухала хэмжээ... ...ганууд бэелүүлэгдэхэ байна ...газарай хүрьһэндэ шииг ...бариха. бүртаг үбһэнтэйнь ...хэ, тэрэшэлэн хүдөө ажахын ...уранууудай үбшэн ба дайсагаа ...үгы хэхэ.

...арай пар хахалхадаа тариа ...алгатаяа хамта соломын ...рта лущени хэжэ, хуряалгын ...ээр предплужнигтай плугаар ...гүйгөөр хахаллаг юм. Энэ ...хүдэлмэри хадаа намарай сагта газарай хүрьһэ элдүүрилгын шухала условинууд болоно. Юуб гэхэдэ, орооһото культуранудые хуряажа байха үедэ гү, али һүүлээрэншье бүртаг үбһэнэй үрһэн газарай хүрьһэн дээрэ ехээр унадаг. Иимэ полинуудта лущени хэнгүй намар хахалхада бүртаг үбһэнэй үрһэн газартаа гүнзэгыгөөр булагдадаг юм. Тэдэнэй газар дороо үхэдэггүй тула удаань хахалан дээшэнь болгожо, ургаха услови байгуулаагүй һаа газарһаа бултайжа ургадаггүй байна. Иигэжэ жэл бүхэндэ газарай хүрьһэндэ бүртаг ургамалай үрһэн улам ехэжэдэг байха юм. Эдээнэй эхэнхи хубинь өөдөө ургажа гараад, полинуудые бүртаг үбһэтэй болгодог, тарианай ургаса нилээд доошолуулдаг байна. Тиимэһээ бүртаг ургамалнуудай үрһөөр газарайнгаа хүрьһэ бузарлахагүйн тула тариа хуряалгын һүүлээр соломын узуурта заатагүй гүйхэнөөр лущени хэхэ хэрэгтэй. Энээнэй зорилго хадаа бүртаг үбһэнэй үрһые гүйхэнөөр хүрьһэн доро оруулаад, ургуулха ябадал болоно. Лущени хэхэлэ мүн ургажа байһан бүртаг үбһэн отологдожо хаягдадаг. Тиин саашадаа ургадаггүй байха юм. Бүртаг үбһые үгы хэхэтэеэ хамта лущени хэхэлэ газарай хүрьһэн дээрэ, соломын узуурта ба бүртаг үбһэндэ байһан хүдөө ажахын культуранудай дайсад үгы хэгдэдэг байна.

Соломын узуурта лущени хэлгэ болбол нигтарһан газарай хүрьһые бамбайлгажа, шииг нойто барисатай болгодог ба шииг нойтоной ороходо шэнгэсэтэй болодог байна. Зүгөөр лущени болбол хуряалгын һүүлээр тэрэ дары хэгдэхэдээ аша туһа үгэдэг. Юуб гэхэдэ, хуряалгын һүүлээр полинууд наранда ехээр шарагдажа һалхинда бэлээр хатадаг ба шииг нойтониинь үгы боложо, богонихон болзор соо хуха хаташадаг байха юм. Тиин хахалхада хүндэ болохоһоо гадна, горючи ехээр галдагдадаг, бүртаг үбһэнэй үрһэн ургахаа болидог байна.

Академик В. Р. Вильямс соломын узуурта лущени хэлгые хуряалгатай хамта ябуулхые һайшаадаг байгаа. Хэрбээ дисковой лущильнигые комбайнова агрегаттай ябуулалсаха аргагүй байгаа һаань соломын узуурта лущени хэлгые хуряалгын һүүлхэнээр, тэрэ дары, улаан болонгүй хэхэ ёһотой. Тиихэдээ хуряалга лущени хоёрой хоорондо нэгэн—хоёр үдэрһөө саашаа забһар гаргажа огто болохогүй. Тэрэнэй тула комбайнай һүүлээр тэрэ дарыдаа соломыень хуряажа абаха хэрэгтэй. Лущени һайнаар хэхын тула тариагаа доогуур хадаха шухала Юуб гэхэдэ, дээгүүр хадагдаһан байгаа һаань, лущильник соломондо хахаад, мүртэйгөөр ябадаггүй.

Газарай хүрьһэндэ 5 сантиметр тухай гүнзэгыдэ бүртаг үбһэнэй үрһэн ургадаг. Тиимэһээ энэ гүнзэгыдэ эдээниие ургуулхын тула соломын узуурта лущени 4—5 сантиметр гүнзэгытэйгөөр хэхые дурадхагдана. 4—5 сантиметрһээ гүйхэнөөр лущени хэхэ болоо һаа, бүртаг үбһэнэй ехэнхи хубинь отологдонгүй үлэхэ ба газарай хүрьһэн хүсэд элдүүрилэгдэхэгүй байна. Энэ хадаа бүртаг үбһэнэй үрһэнэй ургаха условии муу болгохо байна. Тиимэһээ 4—5 сантиметрһээ гүйхэнөөр лущени хэжэ ба тэрэшэлэн хэтэрхэй гүнзэгыгөөр хэжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, бүртаг үбһэн муугаар ургадаг ба предплужнигтайгаар хахалхада һаалта болодог. Полинуудта лущени хэһэнэй һүүлээр 15 хоноод, бүртаг үбһэнэй бултайжа эхилхэһээ дулдыдуулан пред плужнигтай плугаар 20—22 сантиметр гүнзэгытэйгөөр намарай парые хахалха шухала. Хяаг ехэтэй полинуудые хахалхынгаа урда тээ дисковани хээд, бүртаг үбһэнэй бултайжа гараһан хойно хахалха хэрэгтэй.

Соломын узуурта лущени хэгдээгүй газарые намарай пар болгожо хахалха ёһотой.

Намарай пар хахалалгын болзор гээшэ ехэ удхашанартай. Манай республикын условидо намарай пар хахалалгын болзор октябриин 10 болотор юм. Намарай пар хахалалгын болзорой оройтоо һаань, орооһото болон техническэ культуранудай ургаса ехээр доошоо болодог. Хүдөө ажахын олон хүдэлмэринүүдэй мүнөө зэргэшээд байхада эдээниие зүбөөр зохилдуулан ажал хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэнһээ намарай пар хахалалгын амжалта дулдыдаха байна.

Сентябриин 1-нэй байдалаар Зэдын аймаг 3867 гектар орооһото культура, Бичурын—9210 га, Мухаршэбэрэй—9642 га, Кударын — 4546 га хуряаһан байха юм. Теэд, эдэ аймагуудта тон үсөөхэн гектар намарай пар хахалагдаһан байна. Эдэ аймагуудай колхозууд бии байһан арга боломжоёо хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээ эдэ хүдэлмэрииие эхилээдүй. Тиихэдэ намарай пар хахалха зуураа, техническэ культуранууд болон хартаабхын полинуудта үтэгжүүлгэ хэхэеэ мартажа болохогүй. Юуб гэхэдэ, имагтал намарай үедэ фосфорно ба калийна, тэрэшэлэн нютагай үтэгжүүлгэ оруулхада хабар оруулагшада орходоо һураггүй ехэ аша туһа үгэдэг байна.

Манай республикын условидо намарай пар үни улаан, бүри үбэлдөөшье саһагүй байдаг туладаа ехээр хатадаг байна. Тиимэһээ параа хахалхатаяа хамта борнойлолсохо хэрэгтэй. Намарай пар хахалалгын гол шухала заабаринуудые бэелүүлхэтэеэ хамта сагай уларилые газарай хүрьһэндэхи бүртаг үбһэнэй түд бүриин илгаае хараадаа абалсаха шухала. Намарай үедэ бүртаг үбһэ үгы хэхын тула ехэ хүдэлмэри хэһэнһээ, газарайнгаа хүрьһэ һайн шанартайгаар элдүүрилһэнһээ хабар хэгдэхэ хүдэлмэриин ехээр хүнгэрдэгынь мэдээжэ. Имагтал намарай сагта газараа һайнаар элдүүрилжэ шалаһааһаа хабарай тарилгын болзор дулдыдадаг байна. Энээнһээнь дам тариаанай ургаса нилээд дээшэлхэ байна бшуу.

Л. Замаратская БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын зерновой Управлениин ахалагша агроном.

Риджуэйдэ Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн эльгээһэн протест

ПЕКИН, сентябриин 2. (ТАСС). Пхеньянһаа Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша генерал Ким Ир Сен ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-хуэй сентябриин 1-дэ генерал Риджуэйдэ протест мэдүүлбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Генерал Риджуэй, сентябриин 1-нэй 00 час 30 минутада танай сэрэгэй самолёдуудай нэгэниинь Кэсоной нейтральна зонын агаарта хуули бусаар нэбтэрэн ороһон ба бомбодоһон байна. Манай делегациин толгойлогшо генерал Нам Ирэй резиденциһээ оройдоо 500—600 метртэ байһан газарта хоёр бомбо хаягдаа гэжэ мүнөө мүрдэлгөөр тодорхойлогдоо. Августын 22-ой үдэшэ манай делегациин резиденциие бомбодоһоной һүүлээр, энэ хадаа танай сэрэгэй самолёдой хэһэн онсо ехэ ба провокационно шэнжэ шанартай шэнэ акт мүн. Бидэнэр танда эрид протест мэдүүлнэбди.

Августын 22-ой инцидентын һүүлээр танай тала энэ провокационно акт тушаа харюусалгагүй байдал харуулһан, мүн шэнэ мүрдэлгэ хэхэ тухай манай эрилтые августын 29-нэй харюу соогоо буруушааһан байна. Гадна танай тала хадаа Кэсоной нейтральна зонодо хуули бусаар нэбтэрэн ороходо зорилгоор, урда корейскэ сэрэгүүдые эльгээжэ үргэлжэлһөөр байһан ба манай хоёр полициинхидые алаһан байна. Тиихэ зуураа, таанар Кэсоной нейтральна зонодо таһаралтагүйгөөр нэбтэрэн орохо зорилгоор сэрэгэй самолёдуудые эльгээжэ үргэлжэлһэн байнат. Августын 23-һаа 30 хүрэтэрхи 8 үдэрэй турша дотор эдэ самолёдууд 25 ниидэлгэ хэһэн ба августын 29-нэй 2 час 40 минутада Кэсондохи конференцидэ дүтэ шадар байһан газарта гэрэлтүүлэгшэ бомбо хаяһан байна.

Танай талын хэһэн провокационно хэдэн олон актнуудтай дашарамдуулан, манай делегациин толгойлогшо генерал Нам Ир ушар бүхэндэ тус тустань протест мэдүүлһэн болобошье, танай делегаци ба та өөрөө баримтануудые бүрин зүришэһэн эшүүригүй буруушаалнуудые хэһэн, нүгөө талаһаа, танай зэбсэгтэ хүсэнүүд провокацинуудые зорюута ба һэшхэлгүйгөөр хэжэ үргэлжэлһэн, Кэсоной нейтральна зоные сентябриин 1-дэ 2 дахинаа бомбодоһон байна. Мүнөөдэршье, Кэсондо танай холбооной офицернүүдэй мүрдэлгэ хэжэ байхада танай сэрэгэй самолёдуудай нэгэниинь Кэсоной нейтральна зоно дээгүүр хуули бусаар ниидэбэ. Газар дээрэнь байһан бүхы персонал, тэрэ тоодо хоёр талын корреспондентнүүд энээнэй гэршэнэр байгаа. Кэсоной нейтральна зоно тухай хэлсээ эбдэһэн танай талын эдэ олон актнууд Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые таһалдуулха, Кэсондохи конференциин үргэлжэлхэ ябадалые аргагүй болгохо гэһэн хараа бодолһоо ондоогоор тайлбарилагдажа болохогүйнь лабтай.

Мүнөөдэр Кэсондо газар дээрэнь хэһэн мүрдэлгын һүүлээр, танай холбооной офицернүүд сентябриин 1-нэй 00 час 30 минутада Кэсоной нейтральна зоные танай сэрэгэй самолёдой бомбодоһоной бодото дүнгүүдые буруушаажа шадахагүй байгаа. Гэбэшье, августын 22-то болоһон инцидентын ушартал адляар, тэдэнэр Нэгэтэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ энэ самолёдой хамаатай байһание эшүүригүйгөөр арсаһан байна. Гэбэшье, манай самолёт өөрынгөө делегациие бомбодоо гэжэ бодожо болохо гээшэ гү? Бүхы дэлхэй дээрэхи үнэн сэдьхэлтэ ба томоотой хүнүүд танай талын тиимэ тэнэг арсалтануудые ба худал үгэнүүдые үнэншэхэгүй. Үнэчдөө, Кэсоной нейтральна зоные сентябриин 1-нэй 00 час 30 минутада танай сэрэгэй самолёдуудай нэгэнэй бомбодоһоной һүүлээр, танай авиаци бүхы һүниин турша дотор Кэсоной нейтральна зоно дээгүүр тагнуул хэжэ үргэлжэлһэн ба Кэсоной нейтральна зонодо дүтэ байһан газарые бомбодоһон байна.

Энээгээр бидэнэр иигэжэ танда шангаар мэдүүлнэбди гэбэл: хэлсээнүүдые таһалдуулха һанаагай байгаа һаа, таанар хорото бузар провокацинуудые таһаралтагүйгөөр хэхын орондо, өөрынгөө иигэжэ һанаһан тухай элеэр ба официальна мэдүүлхэ ёһотойт. Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай зүб ба сэсэн хэлсээ түйлаха зорилгоор Кэсондохи хэлсээнүүдые шэнэдхэн ябуулха һанаатай байгаа һаа, таанар манай талын иимэ эрилтэнүүдые зүбшөөхэ ёһотойт: танай тала августын 22-һоо сентябриин 1 хүрэтэр болоһон провокационно ехэхэн хэдэ хэдэн инцидентнүүдтэ үнэн сэхээр ба тон харюусалгатайгаар хандаха ёһотой, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай Кэсондохи хэлсээнүүдые шэнээр ябуулхын тулада, Кэсоной нейтральна зоно тухай хэлсээ эбдэһэн иимэ актнуудай саашадаа дабтахагүй байха ябадалые бүрин хангаха ёһотой.

Танай харюу хүлеэнэбди.

КИМ ИР СЕН, Корейскэ Арадай армиин главнокомандалагша.

ПЫН ДЭ-ХУЭЙ, Хитадай арадай һайндуратанай командалагша.

1951 оной сентябриин 1.

Вице-адмирал Джойдо генерал Нам Ирэй эльгээһэн протест

ПЕКИН, сентябриин 1. (ТАСС). Вице-адмирал Джойдо корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай делегациин толгойлогшо генерал Нам Ирэй эльгээһэн протестын иимэ текстые Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо дамжуулна:

Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин толгойлогшо вице-адмирал Джой,

Августын 30-най 6 часта Кэсоной нейтральна зонодохи Тамтонридо манай сэрэгэй патрульнанууд Чэн Чун-нань, Ян Сянь-цэ ба Чан Жэнь-фын гэгшэдэй амаржа байхадань, танай талын урда корейскэ сэрэгүүдэй формо үмдэһэн 10 гаран солдадууд тэдээндэ добтолжо, танай талын позицинууд тээшэ тэдэниие хүсөөр абаашаһан байна. Кэсоной ба Муньсаниин хоорондохи түмэр замда дүтэ байһан добо дээгүүр гаража ябаха үедөө, танай талын урдакорейскэ солдадууд Ян Сянь-цэ ба Чан Жэнь-фын гэгшэдые буудажа алаһан байна. Шархатаһан Чэн Чун-нань зугадаба. Танай талын урдакорейскэ солдадуудые манай сэрэгэй патрулиин мүрдэжэ эхилхэдэ, танай талын зэбсэгтэ нүгөө нэгэн бүлэг солдадууд Кэсоной нейтральна зонодо нэбтэрэн орожо, түмэр замай хажуугаар зүүн урагшаа урда корейскэ солдадуудай сухарилтые пулеметно буудалгаар халхалһан байна. Танай талын зэбсэгтэ солдадууд нейтральна зоноһоо өөрынгөө позицинууд тээшэ 14 час 30 минута хүрэтэр сухарижа ошоогүй байба.

Манай сэрэгэй патрульные танай зэбсэгтэ солдадуудай алаһан августын 19-нэй ехэ инцидентын һүүлээр, танай тала хадаа баримтануудые хазагайруулһан ба холбооной офицернүүдэй хэһэн мүрдэлгын дүнгүүдые хазагайруулһан байна. Формо үмдэһэн урда корейскэ сэрэгүүд танай талатай холбоогүй регулярнабэшэ отрядууд байгаа гэжэ харуулхые, мүн танай талада тохогдохо лабтай ехэ харюусалгаһаа зайсахые һэдэһэн байна. Тиихэ зуураа, танай зэбсэгтэ солдадууд һэшхэлгүй ба саг үргэлжын провокацинуудаа үргэлжэлүүлһээр, нейтральна зонодо танай зэбсэгтэ солдадуудай добтолон ороһон ба нейтральна зоные тэдэнэй буудаһан ушарнууд үдэр бүри улам олон боложо байна. Мүнөө августын 30-най 6 час 10 минутада танай зэбсэгтэ солдадууд нейтральна зонодохи Паньмыньчжониие буудаһан, мүн тэрэ үдэр орой танай зэбсэгтэ солдадууд манай сэрэгэй патрульнануудые буудажа алаад, шэнэ хюдалга хэһэн болоно. Эдэ тэсэшэгүй ба саг үргэлжын провокацинууд хадаа танай тала хэлсээе эбдэхээр ба инцидентнүүдые хэжэ үргэлжэлхөөр шиидээ гэжэ дахин гэршэлнэ.

Августын 30-да нейтральна зонодо танай зэбсэгтэ солдадуудай хуули бусаар добтолон ороһон ба манай сэрэгэй патрульнанууд Ян Сянь-цэ ба Чан Жэнь-фын гэгшэдые алаһан, мүн Чэн Чун-наниие шархатуулһан ехэ инциденттэй дашарамдуулан, мүн нейтральна зоные саг үргэлжэ буудадаг танай зэбсэгтэ солдадуудай зүгһөө хэһэн провокацинуудтай дашарамдуулан, би энээгээр эгээн эрид протест танда мэдүүлнэб. Алуурчадые шэрүүн шангаар хэһээхэ ба хэлсээ эбдэһэн инцидентнүүдые танай талын дабтахагүй ябадал бүрин хангаха гэжэ би эрид шангаар эринэб.

ГЕНЕРАЛ НАМ ИР,

Корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай делегациин толгойлогшо.

1951 оной августын 31.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 3. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын бүхы участогууд дээрэ американо-английскэ интервентнүүдэй сэрэгүүдэй ба лисынмановецуудай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Зүүн фронт дээрэ Корейскэ Арадай армиин частьнууд Корейскэ Арадай армиин хамгаалалтые сүмэлэн гарахые һэдэһэн дайсанда эсэргүү шэрүүн шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад Пхеньян, Вонсан, Хванчжу, Саривонь, Сонним ба Сохыниие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон дайсанай 13 самолёдые сентябриин 3-да унагаагаа.

Японитой баталха эбэй договор тушаа конференцидэ СССР-эй делегаци ерэбэ

САН-ФРАНЦИСКО, сентябриин 2. (ТАСС). Сентябриин 1-дэ, гадаадын хэрэгүүдэй Министрын орлогшо нүхэр А. А. Громыко түрүүтэй Советскэ Союзай делегаци Японитой баталха эбэй договор тушаа конференцидэ хабаадахын тула Сан-Франциско ерээ.

Германиин социал-демократическэ партиин ба коммунистическэ партиин гэшүүдтэ, функционернүүдтэ Германиин Социалистическэ единэ партиин Центральна Комитедэй хандаһан бэшэг

БЕРЛИН, сентябриин 1. (ТАСС). Германиин социал-демократическа партиин ба коммунистическэ партиин гэшүүдтэ болон функционернүүдтэ Германиин Социалистическэ единэ партиин Центральна Комитедэй хандаһан эли бэшэг мүнөөдэр «Нейес Дейчланд» газетэдэ толилогдоо. Дай үүдхэгшэ американска этэгээдүүд Европодо өөрынгөө сэрэгэй түсэбүүдэй түшэг тулгууриин гол пункт болгохын тулада Баруун Германиие яаралтайгаар ремилитаризацилжа байна гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Американска империалистнууд Европодохи сэрэгэй бэлэдхэлгэнүүдтэ немецкэ империалистнуудые өөрынгөө гол союзнигууд болгохо һанаатай байна.

Немецкэ хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй партинуудай ба организацинуудай угаа ехэ харюусалга, мүнөө үеын хойшолуулашагүй шухала эрилтэ болохо ябуулгануудай нэгэдэл байгуулха харюусалга энэ аюулта байдалаар бии болгогдоно гэжэ тус бэшэг тэмдэглэнэ.

Шумахер мэтын баруунай социалистическэ ударидагшадай урбагша политикые элирүүлхэ зуураа, энэ бэшэг хадаа түрэл бүриин ремилитаризацилгада эсэргүү тэмсэлдэ ябуулгануудаа нэгэдхэхэ, эб найрамдалай, социальна эрхэнүүдэй ба демократическа сүлөөнүүдэй түлөө тэмсэхэ гэжэ Германиин социал-демократическа партиин ба Германиин коммунистическэ партиин гэшүүдые уряална, тодорхой зорилгонуудые табина. Баруун Германидахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн эблэрэлгын ба нэгэдэлэй зам олохо байха гэһэн найдабари тус бэшэг соо хэлэгдэнэ.

„Юманите“ газетын хүндэлэлдэ арадай һайндэр болобо

ПАРИЖ, сентябриин 2. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин центральна орган «Юманите» газетын хүндэлэлдэ жэл бүри болодог һайндэртэ Парижай олон мянгаад ажалшад мүнөөдэр Венсенскэ ой соо суглараба. Һайндэрэй нээгдэхэдэ Жак Дюкло, Марсель Кашен, Андре Марти, Огюст Лекер ба французска компартиин бусад хүтэлбэрилэгшэд байлсаба.

Этьен Фажон богони үгэ хэлэжэ һайндэр нээгээ. Венсенскэ ой соо арадай зугаалган үдэшэ орой болотор үргэлжэлбэ.

Энэ һайндэр хадаа эб найрамдал хамгаалха, дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэхэ гэһэн французска ажалшадай дура зоригой хүсэтэ шэнэ демонстраци болоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Вьетнам дотор 5 миллион үлүүтэй хүн гар табяа

ПРАГА, августын 30. (ТАСС). Телепресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Вьетнам дотор 5.359 мянган хүн августын 15 хүрэтэр гар табяа гэжэ эб найрамдал хамгаалгын Вьетнамска комитет мэдээсэбэ.

Июлиин 27-ной ба августын 15-най хоорондо 3200 мянга шахуу хүн Хандалгада гар табиһан байна.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленум хадаа агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые Советскэ Союзда сентябрь һарада эхилхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан байна.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй шиидхэбэри — угаа ехэ удхашанартай событи мүн. Эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн советскэ арадай дура хүсэл, эб найрамдалай хэрэгые хамгаалхаар, мүн дай үүдхэгшэдэй хорото ябуулгануудта һаад ушаруулхаар хэзээ бүхэндэ тэрэнэй бэлэн байһаниинь энэ шиидхэбэридэ тодорхойгоор харагдана.

Империалистнуул уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые али болохоор шангадхана. Американска империалистнууд корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ һаад хэнэ. Баруун Германиие ба Японие элеэр ремилитаризацилжа байна. Баруун гүрэнүүдэй зонхилхы нюурнууд атлантическа агрессивнэ пактда Турци, Греци франкистскэ Испаниие татан оруулжа, тэрэнэй хэмжээ үргэлхэхые эрмэлзэнэ. Газарай дундада далайн сэрэгэй блок ба Номгон океанай агрессивнэ союз байгуулха түсэбүүдээр нобшо бузар хэмжээнүүд абтана.

Дай үүдхэгшэд хүлһэнэй сэрэгүүдые дэлхэй дүүрэн бэдэржэ байна. США-гэй сэрэгэй министр Пэйс ба армиин штабай начальник Коллинс гэгшэд Канадын сэрэгэй министр Клакстонтой нюуса хэлсээнүүдые хэнэ. Дай үүдхэгшэдэй ээлжээтэ слёт—Атлантическа союзай соведэй сесси Канадын столица — Оттавада сентябриин 15-да нээгдэхэ байна, буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар саашадань бэлэдхэхэ, Турци болон Грециие атлантическа блогто оруулха тухай асуудал харагдаха байна.

Дайнай хурсадажа байгаа аюулда харюу болгон, арадууд эб найрамдал хамгаалха эдэбхитэ ябуулгануудаа улам шангадхана. Эб найрамдалай тала баригшадай олониитын база таһаралтагүйгөөр үргэдэжэ байна, 450 миллион шахуу хүн Эб найрамдалай Пактын түлөө һаналаа мэдүүлбэ. Энэ хадаа 450 миллион хүн уласхоорондын харилсаа шиидхэхые эринэ гэһэн удхатай юм. Тиимэ шиидхэлгэ хадаа шэнэ дайнай аюул зайлуулха, мүнөөнэй түгшүүрилые үгы хэхэ, гүрэнүүдэй хоорондохи экономическа болон культурна нормальна харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда туһалха болоно.

Эб найрамдалай түлөө арадуудай хүдэлөөн үдэр бүри үргэдэжэ ба шангадажа байна. Советскэ Союз дотор Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампани хадаа энэ хүдэлөөе саашадань үргэдхэхэ, тэрээндэ хабаадагшадые нигтаруулан жагсааха ба дай үүдхэгшэдэй хорото аашануудые элирүүлхэ ябадалда туһалха байна.

АМЕРИКАНСКА ХУУЛИ ГАРГАГШАД БА МАРШАЛЛИЗОВАННО ОРОНУУД

Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай маршаллизованно оронуудай хэдэг худалдаа наймаанда американска хиналта шангадхаха тухай хуулиие США-гэй сенадай баталан абаһан ябадал баруун-европейскэ оронуудай зонхилхы нюурнуудые ехээр сошордуулба.

Экспортые гуримшуулха проблемэ маршаллизованно оронуудта угаа хурса шэнжэ шанартай болоһоор үнинэй. Долларово зоно гэдэгэй рынок тэдэнэй промышленна продукцида хүртэхэгүй шахуу болоо. Худалдаа наймаа болюулһан ябадал Баруун Европын оронуудһаа олон түрэлэй товарнуудые гаргажа худалдаха гансахан арга боломжые үгы хэнэ, США-гэй товарнуудһаа эдэ оронуудай дулдыданги байха ябадалые ехэдхэнэ, экономическа бэеэ даанхай байдалайнь бирагүй үлэгдэлнүүдые үгы хэнэ.

«Зүүн Европын оронууд руу 250 түрэлэй товарнуудай экспортые бүримүһэн болюулһан» Англида «худалдаа наймаанай хизаарлалтануудые саашадань хэхэ гээшэ тэнэг ябадал болохо байна» гэжэ Англиин худалдаа наймаанай министр Шоукросс мэдүүлбэ.

Шоукроссой энэ мэдүүлгые шэнжэлхэ зуураа, «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ недели бүриин американска газетэ хадаа «англичанинууд Зүүн Европотой хэхэ худалдаа наймаан тухай асуудалаар Вашингтонтой һаналаа таараһагүй» гэһэн тобшолол хэһэн байна.

Европа хоорондын худалдаа наймаанда американска хамаархалга хадаа Италиин промышленна нюурнуудай ехэ дурагүйтэлгэ үүдхэһээр үни болоо. Энэ оной май һарада «Дер абенд» гэжэ австрийска газетэ Римһээ абаһан мэдээсэл соогоо иигэжэ тэмдэглэһэн байгаа: «Ажахын угаа ехэ удхашанартай товарнуудые СССР-һээ Италиин абадаг баримтые итальянска промышленнигууд тэмдэглэнэ. СССР-тэй худалдаа наймаанай харилсаанууд хадаа Италида угаа шухала байна, тэдэ харилсаанууд промышленна ба худалдаа наймаа хэдэг нюурнуудай зүгһөө эршэмтэйгээр дэмжэгдэнэ».

СССР-тэй худалдаа наймаанай харилсаануудтай байха ябадал багахан Данидашье халуунаар дэмжэгдэнэ, США-гэй агрессивнэ худалдаа наймаанай политика Даниие тон хүндэ байдалда оруулаа. «Зүүн Европын оронуудгай худалдаа наймаа хэнгүй байжа Дани шадахагүй» гэжэ Даниин гадаалын хэрэгүүдэй Министр Оле Крафт мэдүүлбэ. Дани хадаа өөрынгөө промышленность ба хүдөө ажахыда тон шухала үнэтэ товарнуудые эдэ оронуудһаа абадаг байна.

Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай Баруун Европын худалдаа наймаа хэхэ ябадалда зорюута хаалтануудые хэхэ, тиин Баруун Европые боголшолгын шэнэ гэнжээр хүлихэ гэһэн американска хуули гаргагшадай һэдэлгэнь бүхы маршаллизованно оронуудта протестнүүдээр угтагдаа.

Баруун-европейскэ оронуудай ажабайдалай интересүүд хадаа уласхоорондын экономическа нормальна харилсаануудые һэргээхэ ба хүгжөөхэ гэжэ эрид шангаар эринэ. Американска ямаршье «хуулинууд» эдэ эрилтэнүүдые болюулхагүй.

В. Линецкий.

АРТИСТНАР ХҮДӨӨ ГА[...]

Бурят-Монголой гүрэнэй
драматическа театрын арт
Зэдын, Ториин ба Закамена
магуудта ябахаар гараба. Т
таряа хуряалга дээрэ хүдэл
жэ байгаа колхознигуудта
ханизаторнуудта зүжэгүүды
руулха, концертнүүдые табин
на.

Театрынхидай репертуарта
Островскиин — «Залинта
Х. Намсараевай — «Тай
ташуур», Н. Балданогой —
лагай эхиндэ» гэһэн зүж
ородой, бурят-монголой ко
торнуудай, мүн арадай д
бии.

Ч. Ген[...]

Пилорэматай бол[...]

Баргажанай аймагай У
сомоной Ленинэй нэрэмжэт
хоз Улан голой хүсөөр
«Банки Б—5» гэжэ түхэлэй
турбина байгуулаа. Тэрээндэ
лорама тодхогдохо юм.

Тус пилорама 8 час соо
кубометр модо хюреэдэхэ б

А. Рад[...]

Спорт

Хабаровск—Улан-Уд[...]

РСФСР-эй түрүү һуурииг
мүрысөөнэй дальневосточно
ын 1-дэхи группада наа
Хабаровскын «Динамо» об
вын футболистнар Бурят-М
лой «Динамо» обществын ур
Улан-Удэ ерэжэ, эндэхи «
мын» ба «Байкалай» команд
тай нэгэ—нэгэ дахин наадаб

«Байкал» стадион дээрэ по
ээдтэй сентябриин 1-дэ наа
зуураа. 4.0 гэһэн тоотойгоор
шад илаба.

Сентябриин 2-то айлшад
публикын столицын дин
цуудтай тэдэнэй стадион
уулзаа.

Нааданай түрүүшын хахалт
баровскынхидай добтол
һаань, нүгөөдүүлынь ворот
һайнаар хамгаалжа шадаа.
ралтын хойто тээ айлшадай
та шадар шанга тулалдаан
саг соо үргэлжэлбэшье, ямар
үрэ үгөөгүй.

Сагай дүүрэхэ дүтэлһэн
хабаровскынхид нэгэ бүмбэг
лиин ээдэй ворота руу оруул
хёо. Удаань үнишье бол
улан-удынхид харюугай бү
айлшадайнгаа воротадэ оруу
Иигэжэ, энэ һонин уулзалга
гэһэн тоотойгоор тэнсэжэ д
һэн байна.

Столицын түрүү һуур[...] түлөө

Улан-Удэ городой түрүү
риин түлөө шатарай хахад
нальна турнирта наадагш
дунда шанга тулалдаанууд
жо байна.

1-дэхи группада 9 партя
даад, 8,5 очкотой болоһон Се
2-дохи группада 6-һаа 5,5 оч
болоһон Мункоев гэгшэд түрү
ябана.

А. Игум[...]

Харюусалгата редакт[ор]

Б. А. ОЧИР[ОВ]

МҮНӨӨДЭР КИНО[...] ТЕАТРНУУДТА

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «
сагахан байгаа юм гэхэ» (11, 1
суудһаа).

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта —
үхибүүд» (11, 13 часуудһаа),
(16, 18, 20, 22 часуудһаа),
дахи Раунд» (23 час 30 минут

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта —4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03075. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[...]